

PRAWA I GWARANCJE DLA DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I OPÓŹNIENIAMI W ROZWOJU ORAZ ICH RODZIN

CZY TWOJE DZIECKO MA INDYWIDUALNY PLAN EDUKACYJNY (IEP)?

CZY JESTEŚ W TRAKCIE PROCESU OCENY LUB SKIEROWANIA DO OCENY W CELU USTALENIA SKIEROWANIA DO INDYWIDUALNEGO PROGRAMU EDUKACYJNEGO (IEP)?

CZY TWOJE DZIECKO MA INDYWIDUALNY PLAN POMOCY RODZINNEJ (IFSP) I CZY WKRÓTCE UKOŃCZY TRZY LATA?

Jeśli Twoja odpowiedź na którekolwiek z tych pytań brzmi „TAK”, przeczytaj poniższe informacje, aby dowiedzieć się, w jaki sposób Twoje dziecko może uzyskać dostęp do edukacji specjalnej oraz powiązanych usług i wsparcia, do których ma prawo zgodnie z przepisami, a jednocześnie nadal uczestniczyć w programie wczesnej edukacji najlepiej odpowiadającym potrzebom Twojej rodziny.

NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE DLA RODZIN

- Usługi w ramach Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP) powinny być dostosowane do potrzeb Twojego dziecka, a nie odwrotnie. Tradycyjnie szkoły zapewniały wsparcie dzieciom objętym Indywidualnym Programem Edukacyjnym (IEP), uczęszczającym do placówek lokalnych, organizując dla nich przerwy w zajęciach w południe, aby mogły skorzystać z odpowiednich usług; jednak takie rozwiązanie może być uciążliwe zarówno dla dzieci, jak i dla ich rodzin.
- Zgodnie z prawem federalnym dziecko może uczęszczać do placówki opieki nad dziećmi, programu Head Start, innych finansowanych ze środków publicznych placówek wczesnej edukacji (np. „Preschool for All”) oraz prywatnych placówek wczesnej edukacji, a jednocześnie korzystać z przedszkolnej edukacji specjalnej i powiązanych usług w ramach tych placówek – w zależności od tego, co jest najkorzystniejsze dla Waszej rodziny i najlepiej zaspokaja indywidualne potrzeby dziecka.
- Jeśli Twoje dziecko kończy korzystanie z usług w ramach wczesnej interwencji, nie musisz czekać na pierwsze spotkanie w sprawie Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP), aby zacząć planować zapis do przedszkola.
 - Poszukiwania programu przedszkolnego można rozpocząć za pośrednictwem portalu [Illinois Cares for Kids](#) lub kontaktując się z lokalną [Agencją ds. zasobów i skierowań w zakresie opieki nad dziećmi \(CCR&R\)](#).
- Twoje dziecko nie ma obowiązku brania udziału w żadnym konkretnym programie wczesnej edukacji – w tym uczęszczania do przedszkola prowadzonego przez okręg szkolny, jeśli takie istnieje w Twojej społeczności. Jeśli Twoje dziecko ma miejsce w programie Head Start lub innym programie opieki nad dziećmi, możesz je tam zapisać.
- Istnieje wiele powodów, dla których rodzina może chcieć zapisać swoje dziecko do konkretnej placówki opieki nad dziećmi. Oto wszystkie ważne kwestie, które warto poruszyć podczas spotkania w sprawie Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP) Twojego dziecka:
 - Usługi świadczone przez cały dzień i przez cały rok
 - Bliskość miejsca pracy lub domu
 - Inne dziecko z rodzeństwa bierze udział w tym samym programie
- Jeśli Twoje dziecko bierze udział w programie Head Start, placówka ma obowiązek wspierać Cię w trakcie całego procesu opracowywania Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP) – oczywiście za Twoją zgodą. Okręg ma obowiązek zaprosić te osoby na spotkanie dotyczące Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP), jeśli wyrazisz taką chęć.
- Okręg szkolny ma również obowiązek zapewnić udział podmiotów świadczących usługi wczesnej interwencji lub innych specjalistów wspierających Waszą rodzinę w spotkaniach dotyczących Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP), jeśli

będziecie chcieli ich udziału.

W listopadzie 2023 r. federalne Departamenty Edukacji oraz Zdrowia i Opieki Społecznej opublikowały deklarację programową, w którym określono oczekiwania wobec władz stanowych stanów, okręgów szkolnych, programów wczesnej edukacji, pozostałego personelu zajmującego się wczesną edukacją oraz rodzin w zakresie wspierania małych dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami rozwoju, tak aby mogły one dobrze się rozwijać w różnych otoczeniach. W ujęciu ogólnym prawo federalne potwierdza, że **małe dzieci z niepełnosprawnościami mają prawo do wsparcia umożliwiającego im pełne uczestnictwo i rozwój w ramach programów wczesnej edukacji, w których uczestniczyłyby, gdyby nie miały niepełnosprawności, w tym w placówkach opieki nad dziećmi, programie Head Start oraz innych finansowanych ze środków publicznych placówkach wczesnej edukacji. (Preschool for All – Przedszkole dla wszystkich) oraz prywatne placówki wychowania przedszkolnego.**

NAJWAŻNIEJSZE POJĘCIA, KTÓRE WARTO ZNAĆ

- **IDEA, część B, sekcja 619:** uprawnia do przyznania stanom dodatkowych dotacji na edukację przedszkolną, o ile zapewnią one bezpłatną i odpowiednią edukację publiczną (FAPE) wszystkim dzieciom w wieku od 3 do 5 lat z niepełnosprawnościami
- Pojęcie „**najmniej restrykcyjne środowisko**” (**LRE**) to termin prawny (część B ustawy o edukacji osób z niepełnosprawnościami – IDEA), zgodnie z którym dzieci objęte Indywidualnym Programem Edukacyjnym (IEP) muszą w jak najszerszym zakresie korzystać ze specjalnej edukacji i powiązanych usług wraz z rówieśnikami o typowym rozwoju, w różnych środowiskach edukacyjnych
- **Integracja** oznacza wartości, zasady i praktyki, które wspierają pełne uczestnictwo dziecka w życiu klasy i społeczności, niezależnie od jego możliwości
- **Edukacja specjalna i związane z nią usługi:** usługi świadczone na rzecz dziecka lub w jego imieniu, wraz z datami, godzinami i czasem trwania; obejmuje wszelkie niezbędne środki pomocnicze i usługi, udogodnienia lub wsparcie dla dziecka oraz niezbędne szkolenia dla personelu szkolnego.

Wytyczne federalne**Co to oznacza dla rodzin**

„Wymogów dotyczących FAPE i LRE zawartych w ustawie IDEA nie należy interpretować jako nakazujących realizację przedszkolnej edukacji specjalnej oraz powiązanych usług w ramach IDEA lub na nią zezwalających wyłącznie w programach przedszkolnych prowadzonych w budynkach szkół publicznych. Do zapewnienia FAPE można wykorzystywać placówki opieki nad dziećmi, program Head Start, inne placówki wczesnej edukacji finansowane ze środków publicznych oraz placówki prywatne.”

Twoje dziecko może uczęszczać do placówki opieki nad dziećmi, programu Head Start, innych finansowanych ze środków publicznych placówek wczesnej edukacji (np. w ramach programu „Preschool for All”) lub prywatnych placówek wczesnej edukacji, a jednocześnie korzystać z przedszkolnej edukacji specjalnej i powiązanych usług w ramach tych placówek – w zależności od tego, co jest najkorzystniejsze dla Twojej rodziny i indywidualnych potrzeb Twojego dziecka.

„Przy ustalaniu możliwości umieszczenia dziecka z niepełnosprawnościami, które już uczestniczy w zwykłym publicznym programie wczesnej edukacji – w tym w finansowanych ze środków publicznych programach środowiskowych prowadzonych przez agencję publiczną lub podmiot prywatny inny niż lokalna jednostka oświatowa (LEA) – część B ustawy IDEA zakłada, że pierwszą rozważaną opcją jest obecna placówka publicznej wczesnej edukacji, do której uczęszcza dziecko, nawet jeśli lokalna jednostka oświatowa (LEA) prowadzi również integracyjny program wczesnej edukacji.”

Podczas pierwszego spotkania w sprawie Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP) zespół ds. IEP omówi odpowiednie działania, w tym cele, usługi oraz miejsce ich realizacji. Jeśli Twoje dziecko uczęszcza już do placówki wczesnej edukacji – w tym do programu Head Start lub innego programu opieki nad dziećmi – zespół ds. Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP) musi najpierw sprawdzić, czy placówka ta jest w stanie zaspokoić potrzeby Twojego dziecka, zapewniając mu wszelkie niezbędne pomoce i wsparcie.

Twoja opinia stanowi ważny i niezbędny element tej rozmowy na temat tego, gdzie przedszkolak będzie korzystał z usług w ramach Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP).

Pracownicy przedszkola, do którego uczęszcza Twoje dziecko – niezależnie od tego, czy jest to program Head Start, czy inny lokalny program opieki nad dziećmi – mogą wziąć udział w spotkaniu dotyczącym Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP) Twojego dziecka, jeśli wyrazisz taką chęć. Może to być na przykład wychowawca klasy lub specjalista ds. współpracy z rodziną. Mogą pomóc w omówieniu tego, jak Twoje dziecko radzi sobie w klasie i jakiego wsparcia może potrzebować.

„Jeśli u dziecka uczestniczącego w programie Head Start stwierdzono niepełnosprawność i uznano je za kwalifikujące się do objęcia programem IDEA jako dziecko z niepełnosprawnością, IDEA wymaga, aby w pierwszej kolejności rozważono zapewnienie mu usług w zakresie edukacji specjalnej w ramach programu Head Start. W zasadach i procedurach należy jasno określić, że rodziny nie powinny być stawiane przed wyborem typu „albo-albo”, w ramach którego musiałyby wybierać między programem Head Start a usługami w zakresie edukacji specjalnej.”

Żadna rodzina nie powinna być zmuszona do wyboru między udziałem w wybranym przez siebie programie wczesnej edukacji a korzystaniem z usług w zakresie edukacji specjalnej.

Jeśli Twoje dziecko jest już zapisane do programu Head Start lub innego programu opieki nad dziećmi, prawo federalne wymaga, aby zespół ds. Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP) najpierw rozważył, czy Twoje dziecko może, przy pomocy odpowiednich środków i innych form wsparcia, pozostać w tym programie i korzystać z usług przewidzianych w IEP w swojej zwykłej klasie.

PYTANIA POMOCNICZE NA SPOTKANIE DOTYCZĄCE IEP: OMÓWIENIE USŁUG W NAJMNIEJ RESTRYKCYJNYM ŚRODOWISKU (LRE)

Na podstawie [przewodnika Centrum Pomocy Technicznej ds. Wczesnego Dzieciństwa pt. „Podejmowanie trafnych decyzji dotyczących środowiska edukacyjnego w przedszkolu”](#)

Gdy zespół ds. Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP) sporządzi dokumentację dotyczącą mocnych stron i potrzeb dziecka, ustali cele dla niego oraz uwzględni szczególne czynniki, może przystąpić do omawiania kwestii wyboru placówki. **Dyskusja rozpoczyna się od omówienia dodatkowych środków pomocy i usług, których dziecko potrzebuje, aby jego Indywidualny Program Edukacyjny (IEP) mógł zostać skutecznie wdrożony w ramach programu wczesnej edukacji, do którego uczęszcza (jeśli taki istnieje), lub w ramach standardowego programu wczesnej edukacji, w tym programu Head Start oraz lokalnych placówek opieki nad dziećmi i przedszkoli.** Niezwykle ważne jest, aby uwzględnić potrzeby rodziny. Wiele rodzin potrzebuje opieki nad dziećmi, aby móc pracować. **Żadna rodzina nie powinna być zmuszona do wyboru między skorzystaniem z wybranej przez siebie placówki opieki nad dziećmi a uzyskaniem usług w zakresie edukacji specjalnej.** Możesz wcześniej zapoznać się z tymi pytaniami i zastanowić się nad potrzebami swojego dziecka, preferencjami rodziny, a także nad pytaniami, które chcesz zadać zespołowi ds. Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP). Poniższe pytania mają na celu ukierunkowanie rozmowy dotyczącej skierowania dziecka do placówki. Nie trzeba zadawać ani rozważać każdego z nich podczas każdego spotkania, ale stanowią one przykłady kwestii, które zespół ds. Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP) powinien wziąć pod uwagę. Zespół ds. Indywidualnego Programu Edukacyjnego powinien w razie potrzeby uzupełnić te pytania.

W przypadku dzieci uczestniczących w standardowych programach wczesnej edukacji, takich jak Head Start, lub korzystających z opieki nad dziećmi w ramach lokalnych inicjatyw:

Aktualna rejestracja

- Czy dziecko uczęszcza obecnie do zwykłego przedszkola?
- Jak dziecko radzi sobie w programie wczesnej edukacji, w którym obecnie uczestniczy?
- Jakie formy wsparcia są już oferowane w tym środowisku?

Kontynuuj rozmowę, zadając poniższe pytania, lub zacznij od tego miejsca w przypadku dzieci, które nie uczęszczają do placówki wczesnej edukacji:

Preferencje rodzinne

- Czy rodzina chce, aby dziecko pozostało w obecnym programie?
- Jakie są preferencje rodziny dotyczące wyboru placówki i lokalizacji?
- Czy rodzina będzie mogła zapoznać się z dostępnymi opcjami przed wyrażeniem zgody na umieszczenie w proponowanej placówce?
- Czy rodzina potrzebuje całodziennego nadzoru?

Transport/Przejście

- Czy w tej sytuacji liczba zmian w życiu dziecka zmniejszy się, czy też zwiększy?
- Czy czas dojazdu do placówki będzie podobny do czasu dojazdu dzieci bez niepełnosprawności?
- W jaki sposób czas dojazdu wpłynąłby na czas nauki dziecka i długość jego dnia?
- Czy dzieci rodziców będą chodziły do różnych szkół podstawowych?

Kwalifikacja do programu IEP

- Jakiego wsparcia potrzebuje dziecko, aby odnieść sukces?
- Czy Indywidualny Program Edukacyjny (IEP) można zrealizować w ramach standardowego programu wczesnej edukacji przy zapewnieniu niezbędnego wsparcia?
- Czy proponowana placówka umożliwi rodzinie skorzystanie z opieki nad dziećmi, jeśli zajdzie taka potrzeba?
- Czy standardowy program wczesnej edukacji zapewni dziecku wsparcie w zakresie współpracy i nauczania indywidualnego?
- Jakie korzyści płyną z tego dla dziecka i rodziny?
- Czy istnieją inne formy opieki, które mogłyby być dla tego dziecka najlepszym rozwiązaniem, i dlaczego?
- Czy zespół zgadza się, że umieszczenie dziecka w placówce opieki nad małymi dziećmi jest właściwym rozwiązaniem?